

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 40 Lei.
Pe jumătate de an 20 Lei.

Într-o dată în săptămână:

DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Misiune religioasă

la C. F. Române în Arad.

Vremile noi sunt ale orientărilor noi de viață, alimentate de duhul rătăcirii. Ademenirilor acestui duh, ce îndepartează dela simțul de datorie, de respect către societate, și chiar către sine, e espusă mai ales muncitorimea noastră dela orașe, care împovorată de lucru, nu ajunge a cercetă Biserica, ori atinsă de bruma vremii, nici nu o mai caută. Acest element social valoros, espus la atâtea tentații, merită atențiunea celor chemați să conducă sufletele spre binele obștesc. Aici se impune descinderea lor în mijlocul muncitorilor, o propagandă ambulantă cu conferențe și scrieri educative ușoare.

Prin aceste metode noi ale apostolatului se dă cuvântul lămuritor și dătător de conștiință, care va face să resară de nou simțirea cea caldă a vieții sănătoase creștine, ce nu atât drepturilor, ci mai ales datoriilor trăește . . .

E cunoscut, că în scopul producerii unei discipline sufletești de încredere la conducerea C. F. R.-s'a înființat secția, „Serviciul religios și al propagandei culturale” sub direcția Arhimandritului *Galacteon D. Cordon* dela Metropolia București. P. C. Sa și-a organizat acum secția numind conferențieri religioși la diferite centre, la Arad pe părintii *Romul Nestor*, prof. de teologie, și *Ioan Ardelean*, preot în Micălaca. În turneul său de inaugurare a Serviciului Religios, a ajuns P. C. Sa Sâmbătă, la 28 Iulie n. în Arad, având în suită pe părintele conferențiar *Cezar N. Vuza*, profesor în Iași și pe secretarul său *Șerbanescu*.

Adunându-se funcționarii și muncitorii dela stațiunea Arad în sala de așteptare, s'a

făcut inaugurarea conferințelor religioase într'un chip, ce a rămas imprimat în sufletul participanților. Întâiu vorbește părintele *Ioan Ardelean*, prezintându-se în calitate de conferențiar al Serviciului, într'un mod, ce îi face cinste și arătând necesitatea patrunderii cuvântului și chipului Domnului în sufletul împovorat al muncitorimii și funcționarimii dela Căile Ferate.

Urmează apoi discursul înflăcărat al părintelui conferențiar *Vuza*, care apelează la sentimentele de dragoste către țară și neam a celor din serviciul C. F. R.

Acum vorbește părintele Arhimandrit *Galacteon D. Cordon*, de o înfașurare aleasă și ca exterior și ca inteligență. Vorbește concis, pe înțeles și captivant, într'o adâncă tăcere:

„Ce rost avem noi aici? În fața DVoastre se află arhimandritul *Galacteon*, fiul unui funcționar dela Căile Ferate Române. Unul din sfinicii primatului, mi-am îndreptat privirea asupra DVoastre. Care a fost cauza? Fiecare cerea dela cei din serviciul C. F. R. disciplină, dar nime nu se gândia, că Vă trebuie și puțină odihnă. Să vă dea posibilitatea de recreare sufletească între orele de lucru și orele de odihnă fizică. Și atunci am intervenit. Ca fiu de funcționar, cunosc situațiunea, viața funcționarului dela C. F. R. Am mijlocit și am avut satisfacțiunea să văd toată bunavoința conducătorilor DVoastre. Am mijlocit, ca să procur pe seama DVoastre în broșurele o lectura recreatoare. Am mijlocit și un cinematograf. Lucruri la noi cu greu de îndeplinit.

Am încercat și o mare durere, am întâmpinat un mare pesimism. La Vitleanca . . . Încercările trebuie să ne trezească. La Vitleanca am spus'o, că funcționarii dela C. F. prin jurământ se leagă lui Dzeu de a primi pedeapsa pentru neîmplinirea datoriilor. Aceștia au lipsit acolo de datorii. Îmi fac o

tristă datorie de a Vă chema la plinirea datoriilor. Fiștecările la locul său plinește o importantă datorie. Cum un șurub lângă două roate. Responsabil este fiștecările. Responsabil eră acarul, că nu și-a plinit datoria și astfel s'a dat nenorocirea.

Noi conferențiarii religioși avem programul de a Vă da hrana sufletească de recreare, de întărire. Vă rog să ne dați ascultare cu toții. Între noi nu există deosebire. Fiecare e cetățean român, nu este pentru noi nici un străin. Aduc salutul funcționarilor dela C. F. R. din București. Trăiască Regele, Regina și întreaga dinastie română. Trăiască funcționarii și muncitorii dela C. F. R.!

În urmă vorbește directorul regional dela C. F. R. dl *Pop*, mulțumind P. C. Saie pentru venire, și îl roagă a veni cât mai des în aceasta misiune. Adresându-se apoi subalternilor săi li îndeamnă la conștientizare în plinirea datoriilor, căci greșeala cea mai mică poate să producă nenorocirea cea mai mare.

Încheiată conferința, P. C. Sa distribue apeluri aduse pe seama funcționarilor și muncitorilor.

După adunare apoi pleacă cu suita Sa în comuna *Micdlaca* pentru a cunoaște poporul nostru, iar a doua zi, Duminică după amiază, la *Miniș*, unde poporul încunostințat de vreme, l-a întâmpinat cu mari onoruri. Aici a lăsat atât P. C. Sa, cât și părintele *Vuza* frumoase amintiri cu discursurile lor naționale despre vremile mari, ce le-am trăit și ne-au produs împlinirea visului național.

În ziua următoare și-a continuat P. C. Sa turneul de misiune la *Timișoara*.

În urmă mai am să amintesc acelea broșurele și cărți de propagandă a Serviciului, ce le-a distribuit P. C. Sa între cei prezenți și au urmat să se distribue funcționarilor și muncitorilor dela C. F. R. de sub direcția *Arad*.

1. Simțământul religios înăscut în firea omului, de Arh. *Galacteon D. Cordon*.

2. „Nu numai cu pâne va trăi omul“, de Arh. *Galacteon D. Cordon*.

3. Cine grăește adevărul? de Arh. *Galacteon D. Cordon*, scriere de apărare a credinței și instituțiilor ortodoxe față de sectari.

4. Ce este Adventismul, de Arh. *Galacteon D. Cordon*.

5. Câteva documente din vremea ocupației germane în România, de Arh. *Galacteon*.

6. Persoana lui Isus Hristos, de preotul *Manea S. Popescu*.

7. Iată mirele vine . . . de preotul *Manea S. Popescu*.

8. Primul cuvânt adresat funcționării și muncitorimii dela C. F. R. din Iași, de preotul *Cezar N. Vuza*.

9. Munca și foloasele ei, de preotul *Cezar N. Vuza*.

10. Cel mai scump mărgăritar este însă cartea voluminoasă, broșurată frumos și cu gravuri: *Cuvinte de viață pentru cei trudiți*, de Arh. *Galacteon D. Cordon*, cu predici de model, pe înțeles, scurte, ușoare și pe o limbă, că luând cartea în mână, nu o mai lași.

În urmă 11. *Cuvântare* rostită la *Viti-leanca* de Arh. *Galacteon D. Cordon*.

Acest început bine pregătit de misiune păstorală a Serviciului Religios și al propagandei culturale la C. F. R. se datorește în primul rând șefului său, unui păstor sufletesc și scriitor bisericesc de valoare.

Dorim, ca misiunea de propagandă condusă de P. C. Sa în spirit atât de luminat, cu atât avânt și devoțiune apostolică, să producă rezultatele sale spre mărirea patriei și a Bisericii!

Binecuvântat cel ce vine întru numele Domnului!

Dr. I. S.

PROTOCOL

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza ort. română a Aradului ținute în sesiunea ordinară a anului 1923.

Ședința IV.

ținută în 30 Maiu (12 Iunie) 1923 la orele 9 a. m.

Președinte: Pr. Sf. Sa Domnul Episcop diecezan *Ioan I. Papp*. Notar: *Mihailu Păcățian*.

Nr. 43. Se citește protocolul ședinței a III-a și se verifică.

Nr. 44. Urmează continuarea referadei comisiei școlare în chestia statisticării și detașării învățătorilor confesionali, care, prin raportorul Așcaniu Crișan, își menține propunerea de sub Nr. 41.

Deputatul Dr. Gheorghe Ciuhandu, susține propunerea Consistorului din raportul special Nr. 1593/923, ca contra propunere și anume:

a) În consonanță cu atitudinea fixată prin concluzul sinodal Nr. 46/922. Vener. Sinod eparhial să continue a cere categoric respectarea drepturilor culturale ale Bisericii, garantate prin legi de stat în vigoare încă și prin autonomia noastră bisericească și să protesteze energic împotriva noilor incurziuni în drepturile bisericii;

b) Să reclame dela guvernul țării respectarea angajamentelor solidare dela ancheta din Sibiu, în ce privește funcționarea școlii confesionale sub controlul și îndrumarea bisericii până la regularea chestiunii prin legislativă țării, singură în drept a schimba situații garantate prin legi publice;

c) Statului să i se atragă atenția asupra stărilor anarhice, cari au intrat în școală pe urma acestor frământări nelegale, în locul muncii tignite și de edificare culturală și sufletească a poporului și a Țării;

d) Să se ridice protest împotriva ordinului ministerial Nr. 28.485/923 reclamându-se anularea lui și aranjarea detașărilor la școlile noastre primare în deplin acord cu autoritatea bisericească, cum s'a precizat la ancheta din Sibiu, accentuându-se deosebit, ca în comune exclusive sau majoritare ortodoxe române, ca singură școala noastră, precum și în atari comune de ale noastre, unde n'avem școală confesională, ci numai de stat, să nu mai fie trimiși învățători de alte confesiuni, ci de cei din sânul bisericii noastre, și mai ales un femeie, cari nu pot prevedea cantoralul.

Punându-se la vot contrapropunerea deputatului Dr. Gheorghe Ciuhandu și întrunind majoritatea voturilor.

Sinodul o ridică la valoare de concluz.

Nr. 45. La raportul special al Consistorului de sub Nr. 1730/923 în chestiunea locuințelor și pământurilor învățătoresți, comisiunea școlară, prin raportorul Așcaniu Crișan, face următoarea propunere:

„Pentru ieșirea din această situație nelămurită, comisia școlară nu găsește altă soluție decât ca Măritul Congres bisericesc, în înțelegere cu organele statului, să soluționeze definitiv chestiunea școlilor confesionale, în

chip mulțumitor pentru ambele părți, rămânând, ca deciziunile aduse în comun acord, să fie trecute prin corpurile legiuitoare și ridicate la valoare de lege, dat fiind, că numai pe calea aceasta și nu prin ordine sporadice și adeseori foarte laconice se poate ajunge la încetarea conflictelor perpetue în care ajunge de prezent biserica cu statul pe această temă. Ear până atunci, atât statul cât și biserica să depună toate eforturile ca să se respecte întocmai și de către ambele părți angajamentele luate de pe urma anchetei din Sibiu”.

Deputatul Dr. Gheorghe Ciuhandu face următorul amendament:

„Sinodul eparhial susține necondiționat și neschimbat dreptul de proprietate și de dispoziție a bisericii asupra tuturor averilor sale școlare. Iar în chestiunile de litigiu existente sau cari s'ar ivi, se autorizează Consistorul să procedă întemeiat acestui principiu”.

Sinodul primește propunerea comisiei cu amendamentul deputatului Dr. Gheorghe Ciuhandu.

Nr. 46. Urmează referada comisiei școlare la raportul special al Consistorului de sub Nr. 500/923 în chestiunea învățământului religios în școlile superioare de comerț.

La propunerea comisiei:

Sinodul ia cu regret la cunoștință reducerea orelor de religie la școlile superioare de comerț la 2 ore săptămânale pentru întreaga școală, în noua programă analitică, întocmită de Ministerul Instrucțiunii, Directoratul General, Cluj, fără consultarea organelor superioare bisericești și aprobă demersurile făcute de către Ven. Consistor, pentru completarea orașului la câte 2 ore de religie pentru fiecare clasă, punându-i în vedere să solicite la Consistorul mitropolitan rezolvirea favorabilă a acestei chestiuni.

Nr. 47. Se citește raportul special al Consistorului de sub Nr. 1589/923 în chestiunea învățământului religios în școlile secundare, prin care se arată, că Ministerul Instrucțiunii publice, reducând orele din singuratică materii, a redus și orele de religie și anume în clasele V. și VI. la câte o oră; iar în clasele VII. și VIII. nu va fi nici o oră de religie.

Comisia școlară prin raportorul Așcaniu Crișan propune a se lua la cunoștință ordinul ministerial.

Față de propunerea comisiei, deputatul Dr. Gheorghe Ciuhandu, susține, ca contra propunere, propunerea Consistorului în sensul de a se lua atitudine hotărâtă împotriva micșorării prestigiului moral și educativ al studiului religiozității; a se însista pentru respectarea ordinului ministerial Nr. 5304/921, dat pentru provinciile alipite în chestiunea orelor de religie chiar și în cadrul aranjamentelor

nouă proiectate de guvern pentru anul școlar 1923/924 și totodată să se reclame, ca cifra de 2 ore de religie de fiecare clasă și la fiecare categorie de școli secundare, profesionale și chiar primare să se respecte și pe viitor, la normarea nouă prin legea învățământului public“.

Punându-se la vot contra propunerea deputatului Dr. Gheorghe Ciuhandu, și întrunind majoritatea voturilor.

Sinodul o ridică la valoare de conclud.

Nr. 48. Se citește raportul special al Consistorului de sub Nr. 903/923 cu privire la scrierea istoriei școalelor noastre centrale (școala normală și teologia.)

La propunerea comisiei:

Sinodul ia act cu plăcere despre apariția impozantei monografii a seminarului teologic și a școalei normale, scrisă cu multă competență și oboseală de către S. S. Dr. Teodor Botiș, directorul actual al institutelor, căruia Sinodul îi exprimă mulțumiri protocolare, aducând în același timp pieasă recunoștință mult regretatului profesor Dr. Avram Sădeanu, care și are deasemenea partea sa la scrierea acestei monografii.

În ce privește scrierea istoricului diecezei și vieții marelui luptător național bisericesc și om de școală, care a fost Moisa Nicoară, în conformitate cu propunerile Consistorului cuprinse în raportul special de sub Nr. 327/923, respective Nr. 903/923, Sinodul încuviințează părerea, în broșură separată, a documentelor nepublicate ca adnexe la Istoria Institutelor diecezane, privitoare la aceste institute și la trecutul diecezei cu atât mai vărtos, cu cât publicarea acestora s'a început în anuarul institutului ped-teologic din anul școlar 1916/917, având ca și aceste documente să fie încorporate în acel volum de documente istorice; se încuviințează pregătirile necesare pentru scrierea monografiei despre viața și activitatea lui Moise Nicoară și începând de acum să la spre acest scop în buget an de an câte o cvoită de 5000 lei pentru constituirea unui onorar și pentru acoperirea speselor de cercetări istorice și în alte arhive după materialul istoric necesar.

Nr. 49. Urmează la ordinea zilei, raportul Consistorului plenar de sub Nr. 1435/923 în chestiunea școalei normale ortodoxe române din Arad.

Comisiunea școlară întregite face următoarea propunere:

„Considerând, că înființarea școalei normale de stat va avea, ca urmare în mod fatal închiderea școalei noastre normale, care fără ajutorul de stat, din care să se acopere în măsură integrală lefa profesorilor și să se asigure bursele elevilor, va ajunge în imposibilitatea de a face față cheltuelilor enorme, ce reclamă astăz susținerea unei școale normale și îndrumarea ei pe calea de sigură propășire.

Considerând, că desființarea școalei normale, care timp mai bine de 100 de ani a adus servicii enorme neamului românesc din aceste părți, ar însemna cea mai mare impietate adusă străduințelor noastră culturale din trecut.

Considerând în fine, că prin desființarea acestei școale o seamă de profesori angajați definitiv față de care biserica are anumite obligațiuni, vor rămâne fără catedre.

Să se aleagă o comisiune constatătoare din 3 deputați sinodali cu menirea, ca aceasta să compună un memoriu documentat către Ministerul Instrucțiunii, în care să se arate rolul important, pe care l'a jucat școala noastră normală în trecut și serviciile mari, pe cari le-a adus culturii românești din dieceza Aradului dovedindu-se la sfârșit, că prin înființarea școalei normale de stat, acest important factor de cultură sfârșește prin a-și închide porțile și a zăvori între păreții lui toate tradițiile luminate din trecut, cari ar putea servi de atâtea îndemnuri pentru o muncă și mai efectivă în viitor pe terenul nostru școlar-bisericesc.

Comisia exmisă va avea menirea să transmită memoriul personal Dlui Ministru al Instrucțiunii, stăruind din răspuțeri, ca să se absteie dela înființarea școalei normale de stat, oferindu-se școalei noastre normale tot sprijinul moral și material necesar pentru înflorirea ei în viitor spre binele bisericii ortodoxe și a neamului românesc din aceste părți.

Intrucât intervenția nu va avea rezultatul dorit, solicitând interesele superioare de stat înființarea școalei normale proiectata, comisiei exmise îi se da autorizația de a intra în tratative cu organele statului în sensul ca școala normală ce e pe cale de a se înființa să fie o continuare a preparandiei noastre angajându-se toți profesorii actuali și păstrându și școala în viitor legătura cu biserica prin creșterea viitorilor învățatori în spirit creștinesc ortodox și pregătirea lor pentru provederea cantoratului dat fiind că la poporul nostru sentimentul patriotic se confundă cu cel religios. Statului i-se rezervă dreptul numirii de profesori, cu consensul Consistorului și de control în chestiunile de ordin didactic și disciplinar. Școala va purta numele unuia din fostii profesori vestiți ai preparandiei“.

Față de propunerea comisiei, deputatul Dr. Gheorghe Ciuhandu, susține propunerea Consistorului din raportul Nr. ad. 1435/923, ca contra propunere și anume.

„Vener. Sinod să reclame Onoratului Ministru al Instrucțiunii:

a) Să respecteze temeiul legal existent de drept public până când nu se va schimba acela prin alt temei legal al unei legi de stat;

b) Până atunci statul să respecteze principiul școlii confesionale deci și școala normală a noastră din Arad, care a adus neprețuite servicii culturale neamului și bisericii noastre și spre a feri această școală de dezastrul sistării să asigure bursele elevilor și să-i deie școlii toate subvențiile necesare sub titlul trebuințelor personale și materiale după principiul salarizării dela stat, introdus la noi pe baza autorizației primite dela ministrul Instrucțiunii din Cluj.

c) Totodată Sinodul să roage pe On. Ministru să acoarde și acoperirea necesară a cheltuielilor de renovare a edificiului școlii și internatelor școlii normale“.

Punându-se la vot contrapropunerea deputatului Dr. Gheorghe Ciuhandu, și întrunind numai șase voturi.

Sinodul ridică la valoare de conclud propunerea comisiunii.

Nr. 50. Prezidiul provoacă sinodul să aleagă o delegație sinodală care să meargă de urgență la dl. Ministru al Instrucțiunii publice și să intervină conform concluzului Nr. 48, ca să putem avea răspuns categoric încă înainte de încheierea anului școlar curent.

Sinodul alege de deputați pe dl. Vasile Goldiș și Dr. Teodor Botiș.

Nr. 51. Raportul special al Consistorului de sub Nr. 1596/923 în chestiunea sectarilor.

Se ia la cunoștință.

Nr. 52. Se cetește raportul special al Consistorului de sub Nr. 1592/923 în chestiunea învățământului religios în eparhie.

Sinodul acceptă principiile generale schițate în acest raport, menite să normeze activitatea viitorilor inspectori ai învățământului religios. Invită Consistorul să depună toată sollicitudinea ca cele două funcții de inspectori (ai învățământului religios) să se sistematizeze de urgență, făcând noi intervenții la ministerul Instrucțiunii, pentru cuprinderea retribuțiilor, ce reclamă ele, în subvenția anuală de stat a bugetului diecezei.

În bugetul Consistorului să se iete 5000 lei spese de deplasare și 2000 lei pentru ca din această sumă cu prilejul inspecțiilor învățământului religios să se poată distribui gratis lecturi potrivite religioase morale între elevii silitori în studiul religiei și cu conduită exemplară.

Nr. 53. Urmează la ordinea zilei referada comisiunii epitropești prin raportorul Procopiu Givulescu cu privire la bugetul Consistorului pe anul 1923 și anume:

Venite 71.250 Lei

Spese:

a) Retribuții personale la Consistor 45 0560 Lei

b) " " " " Inst. teol. 41.3664 "

c) " " " " șc. norm. 51.7776 "

d) Spese materiale la Consistor . 203.600 "

e) " " " " Inst. teologic 271.000 "

f) " " " " șc. normală. 624.000 "

De tot: 2.480 600 Lei

Comisiunea propune, ca la speșele de 2.480 600 lei să se adauge 5000 Lei spese de deplasare pentru inspectorii învățământului religios și 2000 Lei spese de propagandă religioasă conform concluzului sinodal Nr. 52/923 și alți 5000 Lei pentru scrierea istoricului diecezei și biografiei marelui luptător național bisericesc, Moise Nicoară conform concluzului sinodal Nr. 48/923.

Sinodul primind propunerea comisiunii, votează bugetul pe anul 1923 cu

spese de 2.480 600 Lei

și venite de 71.259 "

deficit 2.421.350 "

care se va acoperi din subvenția de stat.

Nr. 54. Urmează referada comisiunii bugetare, care prin raportorul său Iuliu Puticiu propune stabilirea și asemnarea cheltuielilor împreună cu prezența sesiunii sinodale în modul următor:

a) diurne 23 500 Lei

b) spese de călătorie 4 210 "

De tot: 27.760 Lei

Sinodul stabilește și încuviințează diurnele și speșele acestei sesiuni sinodale în suma propusă de comisia bugetară și le asemnează la casa Consistorului având însă a se detrage diurna de o zi dela fiecare deputat.

Nr. 55. Pentru verificarea protocolului acestei ședințe.

Se designează biroul și deputații sinodali domiciliați în Arad.

Terminându-se agendele prezenței sesiunii, Preasf. Sa părintele Episcop mulțumește lui Dumnezeu, care l-a învrednicit a plini al doilea deceniu și a intra cu pace în deceniul al treilea de arhipăstorire. Mulțumește deputaților pentru zădul și interesarea, cu care au participat la rezolvirea chestiunilor puse la ordinea zilei, rugându-i pe toți, ca în vremurile acestea de grele ispite, fiecare să caute a promova cu cuvântul și cu fapta cultural religioasă morală a poporului premergând întru toate cu pildă bună înaintea poporului. Le poștește la toți reînțoarcere cu bine la casele și familiile lor, revedere norocoasă și cu bine la anul, ce vine și declară sesiunea sinodală din acest an de închisă.

La aceste cuvinte ale Preasf. Sale răspunde deputatul Dr. Teodor Botiș, care în numele sinodului exprimă mulțumită Preasf. Sale pentru că, deși convalescent, a luat asupra sa sarcina de a conduce acest sinod. Ii mulțumeste pentru conducerea înțeleaptă a ședințelor și pertractărilor acestui sinod, poftindu-i să ajungă, cu ajutorul lui Dumnezeu mulți ani cu bine și cu sănătate, spre a-și putea plini și pe viitor tot cu același zăd și dragoste chemarea apostolică spre mărirea lui Dumnezeu și spre binele și prosperarea sfintei noastre biserici și a instituțiilor ei.

Mihail Păcățian
notarul ședinței.

Acest protocol s'a citit și verificat în ședința comisiunii sinodale de verificare, ținută în 15/28 Iunie 1923.

Ioan J. Papp

Episcop.

Titus Mărgineanț, Dr. Eugen Costina, Dr. Ioan Ursu,
Dr. Teodor Botiș, Ioan Chera, G. Ciuhandu,
Dr. Cornel Iancu.

INFORMAȚIUNI.

Aviz. Onorații conducători ai oficiilor parohiale, sunt rugați a îndemna tinerii cu precădere și purtare bună, la îmbrățișarea carierei preoțești, care și în cele materiale, oferă avantajii față de alte cariere. În Seminarul nostru li se fac toate înlesnirile posibile, și prin acordarea de burse se ușurează cheltuielile enorme. Satele noastre au lipsă de luminători și este o datorință față de biserică și neam să ne îngrijim de creșterea unci sacrescente, care să umplă golurile așa de mult simțite pe terenul atât de frumos al păstoririi sufletești.

Aviz. Se aduce la cunoștința Onor. membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, cari doresc a lua parte la adunarea generală, ce se va ține la 28 și 29 August n. a. c. (Sfânta-Mărie-mare), în orașul Timișoara, că biletele cu reducere de 75% pe C. F. R. le vor primi dela directorii despărțămintelor respective, unde vor avea să-și anunțe participarea în cel mai scurt timp.

Totodată Onor. membri sunt rugați a-și anunța de timpuriu participarea lor la această adunare D-lui I. Petrovici, dir. regional al învățământului secundar și dir. desp. Asociațiunii în Timișoara, pentru ca să se poată lua măsurile necesare pentru încartuire.

Fiindcă în înțelesul regulamentului au vot decisiv în adunarea generală numai membrii, cari și-au achitat taxele înainte de deschiderea adunării generale și sunt în posesiunea biletului de legitimare,

domnii membri, cari vor participa la adunarea generală și cărora eventual le-ar lipsi numitul bilet, sunt invitați să-l reclame din vreme dela subscrișul birou (Sibiu, strada Șaguna Nr. 6).

Sibiu, în 4 August 1923.

Biroul „Asociațiunii”.

Prospect.

Inscrierile încep la 15 August până la 15 Septembrie. Deschiderea cursurilor la 22 Sept. în localul școlii str. I. C. Brătianu 9. Examenefele de corigență se vor ține în după amiaza zilei de 22 Septembrie. Anul curent nu se primesc eleve noi decât în cl. II. și cl. III. pentru celelalte clase nu se primesc înscrieri conform noilor ordine. La înscriere se va prezenta actul de botez certificat de absolvirea claselor primare, bilet de vaccină, cererea de înscriere și 1000 Lei aconta pensiei. Fără aceasta sumă nici o elevă internă nu se consideră înscrisă. Taxa elevelor interne este 5000 Lei anual pe lângă taxa de înscriere care e 50 Lei. Fără aceasta o elevă internă mai aduce următoarele alimente: Făină de pâine 80 kg. Făină albă 40 kg. Cartofi 100 kg. Untură 14 kg. Uuă 100. Zahăr 10 kg. Fasole 5 kg. și săpun 6 kg. pentru elevele care spală la școală, iar pentru cele ce spală acasă 2 kg. Aceste alimente precum și taxa trebuesc să fie achitate toate până la 1 Martie. Nici un favor pentru alimente nu se mai acordă nici chiar pentru elevele bursiere. Elevele externe vor plăti 50 Lei înscrierea și 100 Lei lunar didactru. Rufăria necesară elevelor interne este următoarea: 6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, 6 perechi pantaloni, 6 per. ciorapi negri, 6 ștergare, 1 fustă de glot negru pe dedesubt, 12 batiste, 3 cearșafuri de pat, 3 de plapomă și 6 fețe de perină, 1 acoperitoare de pat albă curată, 1 față de masă, 3 servete de masă, 3 cărpe de bucătărie și 3 de praf, saltea, 2 perini și plapomă, soț negru, rochie de uniformă neagră după model, palton și jachetă neagră, ghetete negre, pălărie neagră de uniformă. Toate acestea vor fi iscălite cu numele elevei.

Pentru masă: 1 farfurie lată, 1 farfurie adâncă, 1 farfurioară de desert. Cuțit lingură și furculiță. Cească cu farfurioară și linguriță și 1 pahar pentru apă.

Pentru toaletă: săpun, perie de dinți și prafuri, perie de cap cu piaptăn rar și des, perie de haine, perie de ghetete și box.

Tot odată se aduce la cunoștința părinților că în atelierul de croitorie nu se vor mai primi comenzi de sadă adică rochii, ci numai comenzi de stofă. Asemeni după nolle dispoz. ținni fiecare elevă din croitorie sau lenjerie va duce cu sine la finele anului 2 obiecte lucrate de ea în clas pentru ea personal sau pentru familia ei.

Școala profesională de fete a Societății Doamnelor române, Atad.

Publicațiune.

Inscrierile se fac la școala medie de stat „Iosif Vulcan” din Arad între 3—8 Sept. Examenle de corijență elevilor de stat se vor ține la 10 Sept. (Ex. de corijență va fi scriptic și oral). Cei reușiți se vor înscrie la 11 Sept.

1. Examenle de primire se vor ține la 11 Sept.

2. La 21 Sept. (Vineri) elevi de stat să se prezinte la școală la orele 9 a. m. „Te Deum”. Deschiderea anului școlar.

3. La 22 Sept. (Sâmbătă) la orele 8 a. m. se vor începe prelegerile.

Toate taxele (și didactru) se solvesc la direcțiunea școlael, iar nu la perceptorate.

Repetenții vor solvi pe lângă celelalte taxe, didactru odată și jumătate.

Examenle particulare se vor ține la 12—18 Sept. Ex. de corijență pentru particulari la 12 Sept. Examenle de absolvire: 18/20 Sept. Arad, la 10 August 1923.

Direcțiunea.

Nr. 1108—1923.

Convocare.

În înțelesul §-ului 23 din statute, membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se convoacă la

Adunarea generală ordinară,

ce se va ține la *Timișoara*, în zilele de 28 și 29 August n. 1923.

Programa adunării:

Marți, în 28 August 1923, la orele 11 a. m.

Ședința I., cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscrierea delegaților prezenți ai despărțămintelor.
3. Raportul general al comitetului central pe anul 1922.
4. Alegerea comisiunilor pentru:
 - a) Examinarea raportului general pe anul 1922.
 - b) Censurarea socotelilor pe anul 1922 și a proiectului de buget pe anul 1924.
 - c) Inscrierea membrilor noi.
5. Prezentarea eventualelor propuneri.¹⁾

Mercuri, în 29 August, la orele 9 a. m.

Ședința II., cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul comisiunii alese pentru examinarea raportului general, și propunerile acestei comisiuni.

¹⁾ Eventualele propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidului „Asociațiunii”, Sibiu, Strada Șaguna Nr. 6, cu 8 zile înainte de adunarea generală.

2. Raportul comisiunii însărcinate cu censurarea socotelilor și a proiectului de buget.

3. Raportul comisiunii pentru inscrierea de membri noi.

4. Alegerea prezidentului, și a unui membru în comitetul central în locul membrului Găvriil Precup, pe un period de doi ani (1923/24—1924/25).

5. Fixarea locului pentru ținerea adunării generale ordinară din anul 1924.

6. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

7. Închiderea adunării generale.

După prânz la orele 4.

Ședința festivă a secțiilor științifice-literare.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută la 4 August 1923.

Dr. Octavian Russu,
vice-președinte.

Romul Simu,
secretar.

CONCURSE.

Nr. 1338/1923.

Pentru îndeplinirea provizorie a postului de *al II-lea referent* la senatul episcopesc dela Consistorul ort. român din Arad să scrie concurs.

Beneficiul împreună cu acest post e: 1) Salar de bază lunar Lei 2200. 2) Indemnizație de chirie 20%, 25%, ori 30% dela salariul de bază, după cum alesul va fi singuratic, căsătorit ori cu familie; 3) Indemnizație de scumpete lunar 750 Lei; care beneficiu poate suferi schimbări — urcare ori reducere — după cum va fi stabilit din partea Ministerului Cultelor.

Îndeplinirea acestui post va fi provizoră până la sesiunea sinodală din anul 1924 când sinodul eparhial va îndeplini postul prin alegere.

Dela recurenți se cere terminarea studiilor liceale cu testimoniu de maturitate, cvalificație juridică ori preoțească cl. I.

Atestat de moralitate și despre serviciul de până aici.

Reflectanții la acest post au să-și înainteze petițiunile ajustate cu documentele necesare Consistorului ort. rom. din Arad până în 31 August 1923.

Arad, din șed. cons. a senatului episcopesc ținută la 19 Iulie—1 August 1923.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

2—3

Nr. 803/1923.

Pentru îndeplinirea postului de *protocolist-archivar* la Consistorul ort. rom. din Arad prin această se scrie concurs.

Beneficiul împreună cu acest post e :

1. Salar fundamental lunar 1050 Lei ;
2. Indemnizație de chirie : 20%, 25%, ori 30%
dela salarul fundamental, după cum alesul va fi sin-
guratic, căsătorit ori cu familie.

3. Indemnizație de scumpete lunar 750 care be-
neficiu poate suferi schimbări — urcare ori reducere
— după cum va fi stabilit din partea Ministerului
Cultelor în proporție cu salariile celorlalți funcționari.

Alesul va fi definitivat numai după un an de
probă.

Dela recurenți se cere absolvarea liceului cu
testimoniul de maturitate și, testimoniul de cvalifica-
țiune preotească. Atestat despre eventualul serviciu de
până aici.

Reflectanții la acest post au să-și înainteze pe-
tițiunile ajustate cu documentele necesare Consisto-
rului ort. rom. din Arad până la 31 August 1923.

Arad, din șed. consist. a Senatului episcopesc ținută
la 19 Iulie — 1 August 1923.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

2—3

Nr. 2106/1923.

Pentru îndeplinirea postului de *contabil ajutor*
la administrația casei consistoriale ort. rom. din Arad
prin aceasta se scrie concurs. Beneficiul împreună cu
acest post e :

1. Salar fundamental lunar 1050 Lei ;
2. Indemnizație de chirie 20%, 25% ori 30%
dela salarul fundamental (după cum alesul va fi sin-
guratic, căsătorit ori cu familie).

3. Indemnizație de scumpete lunar 750 Lei, care
beneficiu poate suferi schimbări — urcare ori redu-
cere — după cum va fi stabilit din partea Ministe-
rului Cultelor în proporție cu salariile celorlalți func-
ționari.

Alesul va fi definitivat numai după un an de
probă.

Dela recurenți se cere absolvarea școlii comer-
ciale superioare și testimoniul de maturitate. Atestat
despre eventualul serviciu de până acum.

Reflectanții la acest post au să-și înainteze pe-
tițiunile ajustate cu documentele necesare Consisto-
rului ort. rom. din Arad până în 31 August 1923.

Arad, din șed. cons. a senatului episcopesc ținută
la 15/28 Iulie 1923.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

2—3

Nr. 165/1923.

În baza ordinului consistorial Nr. 1912/1923,
prin aceasta public din nou concurs din oficiu pentru
îndeplinirea parohiei vacante din Găvoșdia, cu termen
de recurgere de 30 de zile.

Venitele parohiei sunt :

1. O sesiune parohială de 32 jugh. de 1100 st.
p. parte arător, parte finat.

2. Stolele legale.

3. Birul legal.

4. Intregirea dela stat.

Casă parohială nu este.

Parohia este de clasa a II-a (a doua). Celce să
va alege va predica cel puțin de douăori pe lună, va
catehiza elevii școlii confesionale și va suporta
toate sarcinile publice după venitul parohial.

Recursele înstrăite cu documentele de cvalifica-
țiune personală și despre eventualul serviciu — ale
recurenților din altă diecesă și cu învoirea Dlui
Episcop diecezan de a putea recurge — și adresate
Comitetului parohial din Găvoșdia, să se trimită ofi-
ciului protopopesc din Radna. Prezentarea în parohie
să va face conform dispozițiilor regulamentare în
vigoare.

Radna, la 17/30 Iulie, 1923.

Procopie Givulescu, m. p. protopresbiter.

—□—

1—3

Prima Turnătorie Română de Clopote

a lui

ANTONIU BEIUȘAN

Execută comande de clopote în toate
tonurile și instalează și reparaază orologiile de
turn cu prețurile cele mai avantajoase.

A R A D

Strada Sava Raicu 131.2 (fost strada György 18.)

In atențiunea comunelor și satelor!

Nainte de a repara orologiul de turn,
să vă adresați cu încredere la noi, unicii oro-
logieri în Arad, care au atelier mehanic aranjat
cu uneltele necesare pentru repararea oro-
loagelor de turn, având o lungă praxă pe
acest teren. Firma noastră susține dela anul
1887. Pentru lucrările făcute luăm cea mare
garanție. Muncă exactă și specială.

Cu stimă

Francisc Ascher & Comp

orologieri și mehanici.

Arad, Str. Eminescu No. 30.

9—10

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial

Censurat: Censura presei.